

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ľubomíra Dobríka a zo sudcov JUDr. Anny Danielčákovej a JUDr. Jána Drgonca na neverejnom zasadnutí 18. februára 1999 prerokoval návrh generálneho prokurátora Slovenskej republiky na začatie konania podľa čl. 125 písm. c) Ústavy Slovenskej republiky o vyslovenie nesúlady všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Košice-Sever č. 2/1991 z 26. septembra 1991 o chove zvierat v znení zmien a doplnkov s Ústavou Slovenskej republiky, so zákonom č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, so zákonom Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a so zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat a takto

r o z h o d o l :

Všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Košice-Sever č. 2/1991 z 26. septembra 1991 o chove zvierat v znení uznesenia č. 72 z 20. februára 1992, uznesenia č. 104 z 3. septembra 1992 a uznesenia č. 62 z 5. septembra 1995 n i e j e v súlade s čl. 2 ods. 3, čl. 12 ods. 1 druhá veta, čl. 13 ods. 2 a 3, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 68 a čl. 71 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, s § 123 zákona č. 40/1964

Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, s § 4 ods. 1 a 3 písm. g), m) a § 6 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov ani s § 29 a § 37 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) dostal 16. decembra 1998 návrh generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“ alebo „navrhovateľ“) na začatie konania o súlade všeobecne záväzného nariadenia mestskej časti Košice-Sever s Ústavou Slovenskej republiky, so zákonom č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, so zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a so zákonom č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat.

Generálny prokurátor navrhol, aby ústavný súd rozhodol, že všeobecne záväzné nariadenie mestskej časti Košice-Sever č. 2/1991 z 26. septembra 1991 v znení uznesenia č. 72 z 20. februára 1992, uznesenia č. 104 z 3. septembra 1992 a uznesenia č. 62 z 5. septembra 1995 (ďalej len „nariadenie“) nie je v súlade s čl. 2 ods. 3, čl. 12 ods. 1 druhá veta, čl. 13 ods. 2 a 3, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 68 a čl. 71 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako ani s § 123 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), s § 4 ods. 1 a 3 písm. g), m) a § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), ani s § 29 a § 37 zákona č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat (ďalej len „zákon o ochrane zvierat“).

Podľa názoru navrhovateľa: «Normotvorná právomoc obce vyplýva z ustanovenia čl. 68 Ústavy SR.

Normotvornú právomoc podľa čl. 68 Ústavy môže obec uplatniť kedykoľvek bez splnomocnenia v zákone, nie však v neobmedzenej miere na úpravu všetkých spoločenských vzťahov existujúcich v územnom obvode orgánu územnej samosprávy. Normotvorná pôsobnosť podľa čl. 68 ústavy sa orgánu územnej samosprávy udeľuje len na úpravu vecí územnej samosprávy podľa čl. 65 ods. 1 ústavy, ako aj podľa § 4 ods. 3 zákona o obecnom zriadení, pričom aj na uplatnenie tohto ustanovenia sa vzťahuje čl. 152 ods. 4 ústavy. „Výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou“. To znamená, že ústava nepriznáva obciam normotvornú právomoc v celom rozsahu vnútorných vecí, ktoré spravujú podľa § 4 ods. 3 zákona o obecnom zriadení. Obce pri správe všetkých svojich vnútorných vecí zabezpečujú uplatnenie zákonov a podzákonných predpisov vydaných štátnymi orgánmi. Normotvornú právomoc môžu uplatňovať len v tej časti správy svojich vnútorných vecí, ktorou realizujú územnú samosprávu podľa čl. 65 ústavy. Nad rámec čl. 65 ústavy môžu upraviť všeobecne záväzným nariadením aj ďalšie vzťahy, ak im zákonodarca udelí výslovné splnomocnenie na normotvornú činnosť.

Mestská časť nevydala všeobecne záväzné nariadenie č. 2/1991 na plnenie úloh štátnej správy. Vydala ho podľa čl. 68 ústavy nad rámec normotvornej právomoci, ktorá sa obci priznáva. Toto nariadenie mestská časť vydala aj napriek výslovnému splnomocneniu, ktoré Národná rada Slovenskej republiky udelila orgánu štátnej správy.

Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat: „ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o

- a) chove hospodárskych zvierat
- b) usmrcovaní jatočných zvierat
- c) podmienkach chovu spoločenských zvierat, odbornej spôsobilosti na ich chov a výcvik na účely obchodovania s nimi
- d) odbornej príprave inšpektorov ochrany zvierat

- e) chove divých zvierat a nebezpečných živočíchov
- f) ochrane pokusných zvierat.“

Podľa § 37 ods. 2 tohto zákona „ministerstvo po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti zoohygienických a hygienických podmienok na chov alebo držbu spoločenských zvierat“.

Národná rada Slovenskej republiky na obce nepreniesla úlohy štátnej správy podľa § 5 ods. 1 zákona o obecnom zriadení. Orgány územnej samosprávy dokonca ani nezaradila medzi orgány s úlohami pri ochrane zvierat. Podľa § 29 ods. 1 zákona o ochrane zvierat takými orgánmi sú: Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky, Štátna veterinárna správa a okresné veterinárne správy.

Miestne zastupiteľstvo mestskej časti vydalo nariadenie na základe právomoci, ktorú si samo udelilo nad rámec normotvornej právomoci priznanej obciam podľa čl. 68 a čl. 71 ods. 2 ústavy. Tým porušilo aj § 4 ods. 1 a 3 písm. g), m) a § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Zároveň porušilo aj § 29 a § 37 zákona č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat (nález ÚS SR sp. zn. 19/97 zo dňa 13. mája 1997).

Ochrana zvierat sa zaručuje nielen podľa zákona o ochrane zvierat. Na ochranu zvierat slúži aj skutková podstata trestného činu týrania zvierat (§ 203 Tr. zákona alebo ustanovenie § 181d ods. 1 Tr. zákona v časti, podľa ktorej sa trestného činu pytliactva dopustí ten, kto loví zver a ryby v dobe hájenia alebo zakázaným spôsobom). Ochrana zvierat sa zabezpečuje prostredníctvom § 35 ods. 1 písm. f) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ako aj prostredníctvom mnohých ďalších noriem.

Podľa § 127 Občianskeho zákonníka „vlastník veci sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv. Preto najmä nesmie nechať chovné zvieratá vnikáť na susediaci pozemok“. Táto formulácia zákona umožňuje dvojaký výklad právnej povahy zvierat'a. Podľa prvého výkladu vlastník pozemku nesmie nechať vnikáť zviera na iný pozemok, pričom zákonodarca neurčil, či zviera je vlastníctvom majiteľa pozemku. Podľa druhého potenciálneho výkladu Občiansky zákonník ukladá vlastníčkovi zvierat'a povinnosť, aby mu nedovolil vnikáť na iný pozemok. Pretože v platnom právnom poriadku absentuje ďalšia právna norma, ktorá by upravovala vzťah medzi vlastníkom a zvierat'om, právne postavenie zvierat'a možno odvodiť len pomocou interpretácie platnej právnej úpravy.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy: „Každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje“.

Obec je právnickou osobou, ktorej ústava nedovoľuje obmedziť základné práva a slobody. Ak orgán územnej samosprávy všeobecne záväzným nariadením ustanoví podmienky obmedzujúce základné práva a slobody, nekoná iba nad rámec úpravy podľa čl. 68 ústavy, ale zároveň uplatní svoju normotvornú právomoc spôsobom, ktorý nie je v súlade s čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 2 a 3 ústavy, lebo svojím všeobecným záväzným nariadením upraví otázky, ktoré ústava dovoľuje regulovať jedine zákonom.

K odňatiu základného práva alebo slobody v rozsahu obmedzenia ustanoveného vo všeobecne záväznom nariadení orgánu územnej samosprávy v takom prípade dôjde aj k nesúladu s čl. 12 ods. 1 druhá veta ústavy. Mestská časť napadnutým všeobecne záväzným nariadením obmedzila základné ľudské právo zaručené podľa čl. 20 ods. 1 ústavy spôsobom, ktorý nie je v súlade s čl. 13 ods. 2 ústavy.

Obec uplatní svoju normotvornú právomoc podľa čl. 68 ústavy len vtedy, keď vydá všeobecne záväzné nariadenie, ktoré je v súlade s každým relevantným ustanovením ústavy. Preto mestská časť prijatím nariadenia konala v nesúlade s čl. 68 ústavy.

V nadväznosti na to nie je nariadenie v súlade s čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 druhá veta a s čl. 13 ods. 2, 3 ústavy.

Vydaným nariadením sa obmedzilo vlastníctvo hospodárskych a spoločenských zvierat nad rámec zákona v právach vlastníka držať a nakladať so svojím zvierateľom. Preto nariadenie nie je v súlade ani s § 123 Občianskeho zákonníka.

Ústavná ochrana súkromia sa podľa čl. 16 ods. 1 spája s nedotknuteľnosťou osoby. Predmetom takto vytvorenej ochrany je súkromie späté s telesnou integritou a materiálnymi hodnotami súkromnej povahy.

Nariadením sa v tomto prípade ustanovujú podmienky obmedzujúce materiálne hodnoty súkromnej povahy, ktoré sa chránia podľa čl. 16 ods. 1 ústavy.

Nariadenie v ust. čl. 5 bod 4 zakazuje v bytových jednotkách obytných domov a v spoločenských priestoroch obytných domov chovať šteňatá staršie ako 7 týždňov.

Podľa druhej vety čl. 16 ods. 1 také obmedzenia sú dovolené len v prípadoch ustanovených zákonom. U priestoru označeného v nariadení ide o zásah do práva na súkromie zaručené podľa čl. 19 ods. 2 ústavy. Týmto ustanovením sa nezaručí absolútna ochrana súkromného a rodinného života, ale priznáva sa len ochrana pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Ústava umožňuje len také zásahy do súkromného a rodinného života, ktoré sú oprávnené. Určenie takýchto zásahov musí byť v súlade s ústavou, predovšetkým s čl. 13.

Pre konanie o návrhu je rozhodujúce ustanovenie čl. 13 ods. 2, podľa ktorého sa umožňuje len zákonom ustanovené obmedzenie základného práva alebo slobody. Všeobecne záväzné nariadenie obce nemá povahu prameňa práva, ktorým v súlade s ústavou možno ustanoviť oprávnené zásahy do súkromného a rodinného života. Nariadenie je preto v rozpore s čl. 16 ods. 1 a čl. 19 ods. 2 ústavy.»

Generálny prokurátor v návrhu uviedol, že podanie uskutočnil preto, že miestne zastupiteľstvo mestskej časti Košice-Sever nevyhovelo protestu prokurátora, ktorým sa domáhal zrušenia tohto nariadenia.

Ústavný súd listom z 15. januára 1999 požiadal starostku mestskej časti Košice-Sever JUDr. Andreju Takáčovú o stanovisko k návrhu generálneho prokurátora a o vyjadrenie, či v konaní trvá na ústnom pojednávaní.

Starostka mestskej časti Košice-Sever zaslala 28. januára 1999 pod č. j. 440/58/99 stanovisko k návrhu generálneho prokurátora, v ktorom uviedla, že sa v celom rozsahu stotožňuje s návrhom generálneho prokurátora a netrvá na ústnom pojednávaní v predmetnej veci.

Vzhľadom na to, že ani jeden z účastníkov netrval na verejnom pojednávaní, ústavný súd návrh prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu 18. februára 1999.

II.

Predmetom konania pred ústavným súdom sa stalo, či mestská časť Košice-Sever prijatím všeobecne záväzného nariadenia č. 2/1991 v znení zmien a doplnkov obmedzila základné ľudské práva zaručené Ústavou Slovenskej republiky a či prijatie takéhoto všeobecne záväzného nariadenia patrí do právomoci orgánov územnej samosprávy ustanovenej v štvrtej hlave ústavy.

Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti vyslovil niekoľko právnych názorov slúžiacich na vymedzenie účelu a rozsahu práva na súkromie ako základného ľudského práva zaručeného ústavou a medzinárodnými dohovormi, ktoré spĺňajú podmienky čl. 11 ústavy. Ústavný súd okrem iného uviedol:

„Účelom ústavou priznaného práva na súkromie je nielen poskytnúť ochranu práv priznaných podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ale zároveň aj zabrániť štátnym orgánom i orgánom územnej samosprávy, aby zasahovali do správania jednotlivca nad nevyhnutnú mieru a príliš neprimerane riadili jeho súkromný život“ (II. ÚS 94/95).

V ďalšom zo svojich právnych názorov ústavný súd vyslovil:

„Ústava vo viacerých ustanoveniach dotvára jednotnú úpravu práva na súkromný život, ktorého podstatou je možnosť jednotlivca v určitej sfére spoločenských vzťahov žiť podľa svojich predstáv bez zbytočných obmedzení, príkazov a zákazov ustanovených orgánom verejnej moci“ (II. ÚS 19/97).

Vo vzťahu k predmetu konania, ktorým je zasahovanie do súkromia chovateľov zvierat, ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uviedol:

„Ústavná ochrana súkromia sa podľa čl. 16 ods. 1 spája s nedotknuteľnosťou osoby. Predmetom takto vytvorenej ochrany je súkromie späté s telesnou integritou a materiálnymi hodnotami súkromnej povahy“ (II. ÚS 19/97). „Materiálne hodnoty súkromnej povahy nemožno stotožniť s majetkom fyzických osôb. Určovanie počtu zvierat, ktoré chovateľ môže chovať, je zásahom do sféry jeho súkromného života. Ochrana práv iných, ktorá je dôvodom verejného záujmu opodstatňujúcim taký zásah do súkromia, nie je v príčinnej súvislosti s počtom zvierat, ktoré chovateľ vlastní. Ochrana práv iných možno zabezpečiť úpravou spôsobu, ako sa chovateľ stará o svoje zvieratá. Podmienkou uloženia takých obmedzení je, aby boli v súlade s ústavou“ (II. ÚS 59/97).

Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. Ústava čl. 19 ods. 2 nezaručuje ochranu súkromného a rodinného života pred akýmkoľvek zasahovaním. Zaručuje ochranu len pred takým zasahovaním, ktoré je neoprávnené. V súlade s účelom práva na súkromie orgány verejnej moci, fyzické aj právnické osoby môžu zasahovať do súkromného a rodinného života iných vtedy, ak ich zasahovanie možno hodnotiť ako oprávnené. Zasahovanie do práva na súkromie v rozsahu zaručenom ústavou sa môže uskutočniť, iba ak je v súlade s čl. 2 ods. 2, čl. 13, čl. 152 ods. 4, ako aj so všetkými ďalšími ustanoveniami ústavy, ktoré sú právne významné pri uplatňovaní práva na súkromie.

Všeobecne záväzné nariadenie č. 2/1991 v znení zmien a doplnkov v čl. 4 určilo: „V bytových jednotkách obytných domov môže užívateľ bytu chovať najviac 1 mačku.“ Podľa čl. 5 ods. 3 písm. a) majitelia psov môžu chovať v bytových jednotkách obytných domov najviac 1 psa; v bytových jednotkách obytných domov a v spoločných priestoroch obytných domov je zakázané chovať šteňatá staršie ako 7 týždňov (čl. 5 ods. 4).

Mestská časť Košice-Sever citovanými ustanoveniami všeobecne záväzného nariadenia obmedzila právo na súkromie chovateľov psov a mačiek tým, že ustanovila počet zvierat, ktoré možno chovať v bytovej jednotke obytného domu. Podmienkou ústavnosti takéhoto obmedzenia práva na súkromie je jeho určenie v súlade so všetkými normami ústavy, ktoré sú právne významné pri uplatňovaní práva na súkromie. V okolnostiach prípadu ide predovšetkým o tie ústavné normy, ktoré vymedzujú právomoc orgánov územnej samosprávy.

K ústavným garanciam základných práv a slobôd v Slovenskej republike nepatrí iba podmienka obmedziteľnosti základného práva alebo slobody v súlade s čl. 13 ods. 4 ústavy. Ďalšiu podmienku ustanovuje čl. 13 ods. 2 ústavy: „Medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom.“ Ústava v tejto norme identifikuje subjekt a formu prameňa práva obmedzujúceho základné právo

alebo slobodu. Ústava nepriznáva orgánom územnej samosprávy právomoc prijať zákon. Orgány územnej samosprávy majú normotvornú právomoc priznanú v čl. 68 a čl. 71 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 68 ústavy: "Vo veciach územnej samosprávy môže obec vydávať všeobecne záväzné nariadenia."

Podľa čl. 71 ods. 2 prvá veta ústavy: "Pri výkone štátnej správy obec môže vydávať na základe zákona v rámci svojej územnej pôsobnosti všeobecne záväzné nariadenia, ak je na to splnomocnená zákonom."

Normotvornú právomoc obce neupravuje čl. 68 a čl. 71 ods. 2 ústavy nezávisle od ostatných ustanovení ústavy. Rozsah normotvornej právomoci obce je vymedzený a obmedzený predovšetkým čl. 64 ods. 2 a čl. 65 ods. 1 ústavy.

Podľa čl. 64 ods. 2 ústavy: "Obec je samostatný územný a správny celok Slovenskej republiky, združujúci osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt."

Podľa čl. 65 ods. 1 ústavy: "Obec je právnická osoba, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami."

Pri uplatňovaní normotvornej právomoci podľa čl. 68 aj podľa čl. 71 ods. 2 prvá veta ústavy obec môže prijímať len všeobecne záväzné nariadenia, ktoré sú v súlade so všetkými súvisiacimi ustanoveniami ústavy.

Slovenská republika je podľa čl. 1 ústavy zvrchovaný, demokratický a právny štát. Pri uplatnení čl. 1 ústavy sa Slovenská republika nevzdáva časti svojej zvrchovanosti v prospech obcí. Obec podľa čl. 65 ods. 1 ústavy je právnickou osobou, ktorá za

podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami. Týmto svojimi právami sa obec neodlišuje od iných typov právnických osôb. Pri výkone štátnej správy obec môže vydávať všeobecne záväzné nariadenia, ak je na to splnomocnená zákonom. Ani touto podmienične priznanou právomocou sa obec zásadne neodlišuje od všetkých ostatných právnických osôb, pretože aj iné právnické osoby môžu mať delegovanú normotvornú právomoc. Napríklad podľa § 1 ods. 2 zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov: „Národná banka Slovenska je právnickou osobou so sídlom v Bratislave; nezapisuje sa do obchodného registra.“ Podľa § 1 ods. 3 tohto zákona: „Pri vydávaní všeobecne záväzných právnych predpisov v rozsahu ustanovenom týmto zákonom má Národná banka Slovenska postavenie ako ministerstvá a iné orgány štátnej správy podľa čl. 123 Ústavy Slovenskej republiky. Národná banka Slovenska vydáva opatrenia vyhlasované v Zbierke zákonov a rozhodnutia v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi.“

Právnická osoba obec má privilegované postavenie len vo veciach územnej samosprávy.

Normotvornú právomoc podľa čl. 68 ústavy môže obec uplatniť kedykoľvek, bez splnomocnenia v zákone. Normotvornú právomoc podľa čl. 68 ústavy nemôže obec uplatňovať v neobmedzenej miere na úpravu všetkých spoločenských vzťahov existujúcich v územnom obvode orgánu územnej samosprávy. Normotvorná pôsobnosť podľa čl. 68 ústavy sa orgánu územnej samosprávy udeľuje len na úpravu vecí územnej samosprávy podľa čl. 65 ods. 1 ústavy, ako aj podľa § 4 ods. 3 zákona o obecnom zriadení, pričom aj na uplatnenie tohto ustanovenia sa vzťahuje čl. 152 ods. 4 ústavy: "Výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou." To znamená, že ústava nepriznáva obciam normotvornú právomoc v celom rozsahu vnútorných vecí, ktoré spravujú podľa § 4 ods. 3 zákona o obecnom zriadení. Obce pri správe všetkých svojich

vnútorných vecí zabezpečujú uplatňovanie zákonov a podzákonných predpisov vydaných štátnymi orgánmi. Normotvornú právomoc môžu uplatňovať len v tej časti správy svojich vnútorných vecí, ktorou realizujú územnú samosprávu podľa čl. 65 ústavy. Nad rámec čl. 65 ústavy môžu upraviť všeobecne záväzným nariadením aj ďalšie vzťahy, ak im zákonodarca udelí výslovné splnomocnenie na normotvornú činnosť. Pri uplatnení normotvornej právomoci orgán územnej samosprávy môže ukladať povinnosti, ale nie spôsobom obmedzujúcim základné práva a slobody nad rámec zákona. Obec teda ani v rámci svojej normotvornej právomoci nemôže obmedziť základné práva a slobody nad rámec zákonov. V rámci zákona nemôže upraviť vzťahy, ktoré nepatria do normotvornej právomoci orgánu územnej samosprávy vymedzenej ústavou.

Národná rada Slovenskej republiky na obce nepreniesla úlohy štátnej správy podľa § 5 ods. 1 zákona o obecnom zriadení. Orgány územnej samosprávy dokonca ani nezaradila medzi orgány s úlohami pri ochrane zvierat. Podľa § 29 ods. 1 zákona o ochrane zvierat takými orgánmi sú: Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky, Štátna veterinárna správa a okresné veterinárne správy.

Mestská časť Košice-Sever nevydala všeobecne záväzné nariadenie č. 2/1991 v znení zmien a doplnkov na plnenie úloh štátnej správy. Vydala ho podľa čl. 68 ústavy nad rámec normotvornej právomoci, ktorá sa obci priznáva a upravila ním ústavou zaručené základné právo.

Mestská časť Košice-Sever nariadením nad rámec zákona obmedzila právo na súkromie zaručené ústavou. Nariadenie vydala na základe právomoci, ktorú si sama udelila nad rámec normotvornej právomoci priznanej obciam podľa čl. 68 a čl. 71 ods. 2 ústavy. Tým porušila aj § 4 ods. 1 a 3 písm. g), m) a § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Zároveň porušila aj § 29 a § 37 zákona č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat.

Navrhovateľ ďalej namietol nesúlads nariadenia s čl. 20 ods. 1 ústavy. Ústavný súd vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že čl. 20 ústavy nie je zaručené nadobúdanie vlastníctva, ale uvedeným článkom sa poskytuje ochrana právu dispozície s majetkom. Mestská časť Košice-Sever tým, že nariadením upravila práva a povinnosti majiteľov zvierat, obmedzila dispozíciu s ich majetkom, čo znamená porušenie čl. 20 ústavy.

Obec všeobecne záväzným nariadením nemôže obmedziť právo zaručené čl. 20 ods. 1 ústavy, pretože obec je právnickou osobou, ktorej ústava nedovoľuje obmedziť základné práva a slobody.

Podľa § 123 Občianskeho zákonníka: „Vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.“ Povinnosť, ktorú napr. v čl. 3 nariadenia obec uložila chovateľom zvierat, možno z § 123 Občianskeho zákonníka odvodiť len nadmerne extenzívnym výkladom, pričom z čl. 68 ústavy nemožno odvodiť normotvornú právomoc obce pre vykonanie tohto ustanovenia Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník ani iný zákon neudeľujú orgánom územnej samosprávy právomoc, aby takú úpravu vydali podľa čl. 71 ods. 2 ústavy. Mestská časť Košice-Sever nariadením nad rámec zákona obmedzila aj právo vlastníť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 ústavy.

Ak orgán územnej samosprávy všeobecne záväzným nariadením ustanoví podmienky obmedzujúce základné práva a slobody, nekoná iba nad rámec úpravy podľa čl. 68 ústavy, ale zároveň uplatní svoju normotvornú právomoc spôsobom, ktorý nie je v súlade s čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 2 a 3 ústavy, lebo svojím všeobecne záväzným nariadením upraví otázky, ktoré ústava dovoľuje regulovať jedine zákonom. K odňatiu základného práva alebo slobody v rozsahu obmedzenia ustanoveného vo všeobecne záväznom nariadení orgánu územnej samosprávy v takomto prípade dôjde aj v nesúlade s čl. 12 ods. 1 druhá veta ústavy. Mestská časť Košice-Sever opatrením označeným

v návrhu obmedzila základné ľudské právo zaručené podľa čl. 20 ods. 1 ústavy spôsobom, ktorý nie je v súlade s čl. 13 ods. 2 ústavy.

Obec uplatní svoju normotvornú právomoc podľa čl. 68 ústavy len vtedy, keď vydá také všeobecne záväzné nariadenie, ktoré je v súlade s každým relevantným ustanovením ústavy. Preto mestská časť Košice-Sever prijatím nariadenia konala v nesúlade s čl. 68 ústavy. V nadväznosti na to nie je nariadenie v súlade s čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 druhá veta a s čl. 13 ods. 2 a 3 ústavy.

Vydaním nariadenia sa obmedzilo vlastníctvo občana k hospodárskym a spoločenským zvieratám nad rámec zákona v jeho právach držať a nakladať so svojím zvieratkom. Preto nariadenie nie je v súlade ani s § 123 Občianskeho zákonníka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. februára 1999

JUDr. Ľubomír D o b r í k
predseda senátu